

Cirkulärnr: 1999:115
Diariernr: 1999/2155
Handläggare: Ulf Lennartsson
Sektion/Enhet: Finanssektionen
Datum: 1999-09-21
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Statslåneräntan som uppräkningsfaktor i PFA 98

Finanssektionen
Ulf Lennartsson, EJ

1999-09-21

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Statslåneräntan som uppräkningsfaktor i PFA 98

Enligt Pensions- och försäkringsavtalet, PFA 98, mellan Landstingsförbundet och Svenska Kommunförbundet å ena sidan och Svenska Kommunalarbetsförbundet, OFR:s förbundsområden Allmän kommunal verksamhet och Hälso- och sjukvård jämte i förbundsområdena ingående organisationer, Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbunds samverkansråd samt undertecknande SACO-organisationer samfällt å den andra ska pensionsbehållningen från och med 1998-01-01 räknas upp årligen med statslåneräntan. De närmare bestämmelserna för uppräkningsfaktorn finns i PFA 98, Centrala protokollsanteckningar, Bilaga 3, punkt 1a).

Med pensionsbehållning avses summan av årliga pensionsavgifter efter avdrag för individuell del – och intjänad pensionsrätt per 1997-12-31 – samt av pensionsnämnden beslutad förändring.

Den intjänade pensionsrätten per 1997-12-31 räknas upp med basbeloppet.

Det har i några sammanhang i artiklar i pressen framkommit synpunkter på valet av statslåneräntan som uppräkningsfaktor. Det finns enligt dessa synpunkter inte någon existerande obligation som kan matcha statslåneräntan. Det finns därför anledning att kortfattat klargöra bakgrunden till att statslåneräntan valts som uppräkningsfaktor för pensionsförpliktelseerna.

Statslåneräntan är ett vägt genomsnitt av räntan på statsobligationer med fem års löptid eller längre. Syftet med valet av statslåneräntan är att långsiktigt garantera de anställda en, enligt vad parterna kommit överens om, rimlig real ökning av pensionsförmånernas värde.

Landsting och kommuner kommer att förvalta ett växande kapital avsett att täcka framtida pensionsutbetalningar. Kapitalförvaltning är alltid förknippad med risker som kan medföra att avkastningsmålet inte uppnås.

Vissa år kommer det förvaltade kapitalets avkastning (summa utdelning, ränta och värdeförändring) sannolikt att understiga statslåneräntan. Det kan exempelvis gälla under en period med stigande räntor. Andra år kan värdet av det förvaltade kapitalet öka snabbare än vad en årlig uppräknings av statslåneräntan medför. På samma vis som kommunen står risken vid sämre utfall tillgodoförs kapitalöverskottet kommunen under goda år.

Det är viktigt att komma ihåg att det här är fråga om en kapitalförvaltning på lång sikt. De flesta kapitalförvaltare torde inte se någon svårighet att sätta samman en värdepappersportfölj med mycket låg risknivå där sannolikheten för att långsiktigt nå en avkastning som ligger i nivå med statslåneräntan är mycket stor.

Det bör i detta sammanhang även understrykas att den del av pensionsavgiften som avsätts till individuell del förvaltas av arbetstagaren i av honom eller henne valt pensionssparkonto. Enligt PFA 98 skall denna del utgöra minst en procentenhet och det är arbetsgivaren som beslutar om avsättningen till individuell del skall göras med större andel av pensionsavgiften. En större avsättning innebär en begränsning av den risk arbetsgivaren tar vad gäller avkastningen men också en minskad möjlighet att nå en större avkastning.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Finanssektionen

Helena Milton

Ulf Lennartsson